

193.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 21 marca 1931 r.

o zmianie i uzupełnieniu niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o zaopatrzeniu byłych skazańców politycznych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 245).

Art. 1. (1) Art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o zaopatrzeniu byłych skazańców politycznych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 245) otrzymuje brzmienie:

„(1) Zaopatrzenie ze Skarbu Państwa przysługuje na zasadzie niniejszego rozporządzenia:

a) osobom, które za działalność, zmierzającą do odzyskania niepodległości Państwa Polskiego lub zjednoczenia ziem polskich, wchodzących w skład Państwa Polskiego, wyrokami sądów państw obcych, względnie orzeczeniami lub zarządzeniami władz administracyjnych lub wojskowych, zostały skazane na karę ciężkiego więzienia, albo inną karę pozbawienia wolności na przeciąg co najmniej jednego roku, względnie karę osiedlenia;

b) osobom, które aresztowane za działalność, określoną pod lit. a), jako podejrzane o zdradę stanu lub inne zbrodnie polityczne, zagrożone karą śmierci, ciężkich robót, pozbawienia wolności na przeciąg co najmniej jednego roku, względnie karę osiedlenia, pozostawały łącznie w aresztach, w więzieniach śledczych lub w obozach koncentracyjnych przynajmniej przez jeden rok;

c) osobom, które za działalność, określoną pod lit. a), w drodze administracyjnej zostały zesłane przez władze rosyjskie przynajmniej na okres dwóch lat na Syberję (do b. gubernij jeniisejskiej, irkuckiej, tobolskiej lub tomskiej, albo na obszary: amurski, ja-

kucki, przymorski lub zabajkalski, oraz na Sachalin), lub do b. gubernij: archangielskiej, wiackiej i wołogodzkiej;

d) wdowom i sierotom do 18 roku życia włącznie po straconym na podstawie wyroków za działalność, określoną pod lit. a), tudzież pozostałym po osobach, wyliczonych pod lit. a), b) i c), wdowom poślubionym przed przyznaniem zaopatrzenia, oraz sierotom do 18 roku życia włącznie, pochodzącym z małżeństwa, zawartego przez b. skazańca przed przyznaniem mu zaopatrzenia jako b. skazańcowi politycznemu, o ile osoby te nie posiadają środków, zapewniających utrzymanie;

e) rodzicom po straconych lub zmarłych byłych skazańcach politycznych, objętych lit. a), o ile stracony lub zmarły skazaniec nie pozostawił wdowy lub dzieci i o ile rodzice nie pobierają żadnego innego zaopatrzenia ze Skarbu Państwa, albo też z jakiegokolwiek bądź innego tytułu z funduszy publicznych, lub też nie posiadają innych środków, zapewniających utrzymanie.

(2) Osobom, wymienionym pod lit. a), b) i c), służy prawo do zaopatrzenia, jeżeli osoby te nie posiadają środków, zapewniających utrzymanie, a nadto utraciły co najmniej 50% zdolności do zarabkowania lub przekroczyły 55 rok życia.

(3) Przez posiadanie środków, zapewniających utrzymanie, rozumieć należy uzyskiwanie przez daną osobę dochodu, przekraczającego minimum, wolne od płacenia podatku dochodowego."

(2) Art. 2 otrzymuje brzmienie:

„(1) Zaopatrzenie osób, wymienionych w art. 1 pod lit. a), b) i c), wynosi miesięcznie: samotnych — 125 zł, żonaty — o ile żona została zaślubiona przed przyznaniem zaopatrzenia — 150 zł.

(2) Ponadto przyznaje się tym osobom prawo do leczenia i protezowania na koszt Skarbu Państwa, o ile choroba lub kalectwo pozostaje w związku z ich działalnością, wymienioną w art. 1 pod lit. a).

(3) Osoby zniezdolnione lub ułomne nieodwrotnie potrzebujące stałej opieki, na własną prośbę, a osoby psychicznie chore na wniosek właściwego opiekuna mogą być na koszt Skarbu Państwa umieszczane w odpowiednich zakładach opiekuńczych, względnie w zakładach dla psychicznie chorych, przyczem przez cały czas przebywania w takich zakładach osoby samotne pobierają jedną piątą część przyznanego im zaopatrzenia, osoby zaś, posiadające rodzinę, nie pobierają żadnego zaopatrzenia, a w tym ostatnim wypadku żona i dzieci przez cały czas przebywania męża, względnie rodzica w zakładzie opiekuńczym, względnie w zakładzie dla psychicznie chorych, mają prawo do pobierania zaopatrzenia, przewidzianego dla wdów i sierot.

(4) Jeżeli z powodu braku miejsca lub innych ważnych przyczyn osoba, objęta powyższem postanowieniem, nie może być umieszczona w zakładzie opiekuńczym, Minister Skarbu na wniosek komisji kwalifikacyjnej jest uprawniony przyznać dodatek pielęgnacyjny w wysokości dwóch piątych zaopatrzenia w wymiarze dla samotnego."

(3) Art. 3 otrzymuje brzmienie:

„(1) Zaopatrzenie osób, wymienionych w art. 1 pod lit. d), wynosi miesięcznie:

a) dla wdowy — połowę zaopatrzenia zmarłego męża skazańca, w wymiarze dla samotnego;

b) dla każdego dziecka — sieroty, którego matka pobiera zaopatrzenie, po jednej trzeciej części zaopatrzenia wdowy;

c) dla każdego dziecka—sieroty, którego matka nie żyje lub nie pobiera zaopatrzenia, po połowie zaopatrzenia wdowy.

(2) Suma zaopatrzenia wdowiego łącznie z zaopatrzeniem sierocem, względnie suma zaopatrzenia sierocego, nie może przekraczać zaopatrzenia zmarłego skazańca w wymiarze dla samotnego.

(3) Zaopatrzenie każdego z rodziców, wymienionych w art. 1 pod lit. e), wynosi miesięcznie jedną czwartą część zaopatrzenia skazańca w wymiarze dla samotnego.

(4) Wdowie, względnie sierotom lub innym osobom, które pokryły koszty pogrzebu byłego skazańca politycznego, zmarłego po przyznaniu mu zaopatrzenia, zwraca się koszty pogrzebu w wysokości jednomiesięcznego zaopatrzenia zmarłego."

(4) W art. 6 dodaje się na końcu jako ustęp 2: „Zaopatrzenie byłych skazańców politycznych oraz pozostałych wdów, sierot i rodziców nie może ulec zapowieszeniu lub zajęciu sądowemu."

(5) Art. 7 otrzymuje brzmienie:

„(1) Od zaopatrzenia są wyłączone osoby, które po dokonaniu czynów, wymienionych w art. 1 pod lit. a), będących podstawą aresztowania lub skazania tych osób, względnie postawienia ich w stan oskarżenia, postępowaniem hańbiącym oraz występującym się władzom śledczym i zwróconem przeciwko interesowi Narodu Polskiego wykazały, że nie są godne przyznania im zaopatrzenia.

(2) O wyłączeniu od zaopatrzenia osób, objętych powyższem postanowieniem, rozstrzyga ostatecznie Minister Skarbu na wniosek komisji kwalifikacyjnej, wymienionej w art. 9."

(6) W art. 8 skreśla się zdanie pod lit. e) oraz dodaje się dalsze postanowienia w następującem brzmieniu:

„(1) W razie uzyskania przez osobę uprawnioną środków, zapewniających utrzymanie na czas posiadania tych środków, zawieszają się prawo do korzystania z zaopatrzenia.

(2) Osoba, która podstępnie uzyskała zaopatrzenie, przypadające na zasadzie niniejszego rozporządzenia, lub wyższy wymiar zaopatrzenia, może być pozbawiona prawa do dalszego pobierania tego zaopatrzenia, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej. Minister Skarbu jest uprawniony do natychmiastowego zawieszenia wypłaty całości lub części zaopatrzenia do czasu uprawomocnienia się orzeczenia władzy w trybie postępowania administracyjnego.

(3) Kwoty, nienależnie pobrane przez byłego skazańca politycznego (wdowę, sierotę lub rodziców skazańca), podlegają zwrotowi bez względu na to, czy miało miejsce świadome wprowadzenie władzy w błąd przez zainteresowaną osobę, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej."

(7) Art. 9 otrzymuje brzmienie:

„(1) O prawie do zaopatrzenia orzeka Minister Skarbu na zasadzie uchwały komisji kwalifikacyjnej, utworzonej przy Ministerstwie Skarbu, w której skład wchodzi:

(2) Wyznaczony przez Ministra Skarbu urzędnik jako przewodniczący, oraz pięciu członków: jeden, wyznaczony przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej, jako zastępca przewodniczącego, jeden przez Ministra Spraw Wewnętrznych, jeden przez Ministra Sprawiedliwości, oraz dwóch przedstawicieli, powołanych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej z pośród kandydatów, zaproponowanych w ilości po cztery osoby przez poszczególne stowarzyszenia, względnie związki b. skazańców politycznych, których statuty zostały zatwierdzone przez władze naczelne. W ten sam sposób będą wyznaczeni, względnie powołani zastępcy.”

(8) Po art. 9 wstawia się jako art. 10 postanowienie:

„W wyjątkowych przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, Minister Skarbu na wniosek komisji kwalifikacyjnej może przyznawać określone wyżej zaopatrzenie także osobom, które wprawdzie nie odpowiadają jednemu z warunków art. 1 co do orzeczonej, zagrożonej lub odcierpianej kary, względnie co do okresu przebywania w areszcie lub więzieniu śledczym, które jednakże swoją działalnością wybitniej zasłużyły się dla sprawy odzyskania niepodległości Państwa Polskiego lub zjednoczenia ziem polskich, wchodzących w skład Państwa Polskiego, albo też w związku z tą działalnością uległy chorobom lub kalectwu, zmniejszającym co najmniej o 50% zdolność tych osób do zarobkowania.”

Art. 2. (1) Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Pracy i Opieki Społecznej, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

(2) Upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o zaopatrzeniu b. skazańców politycznych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 245) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych niniejszą ustawą.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1931 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: w z. *Bronisław Pieracki*

Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Hubicki*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
